

Een echte goudschat!

Toen in Loppersum in september 2016 machines de grond open groeven voor onderhoud van de riolering, deed hobby-archeoloog en detectorzoeker Aldwin Wals de vondst van zijn leven: een echte goudschat.

Na in totaal drie dagen met zijn detector te hebben gezocht had Aldwin 48 gouden munten uit de grond opgediept. Later vond hij nog een munt, wat deze formidabele en unieke goudschat op in totaal 49 munten brengt.

Bijzonder is dat er vervalsingen tussen de schat zitten. Dat zijn 'vuurvergulde'™ zilverstukken, die op echte goudstukken lijken maar het dus niet zijn. Dat er iets bijzonders met de goudschat aan de hand was bleek dadelijk: normaal komt goud vrijwel schoon uit de grond, maar bij deze vondst zat er op een aantal munten zwarte aanslag. Aan de zijkant had het zilver 'gelekt'™ op andere munten. Maar het feit dat er 'neppers'™ tussen zitten maakt de vondst alleen maar interessanter.

De jongste munt is geslagen in 1592. Dat is twee jaar voordat de Spaansgezinde stad Groningen “ toen nog een katholiek bolwerk “ gedwongen protestants werd na te zijn veroverd door de “Staatse” troepen van Willem Lodewijk van Nassau. Dit was de zogenaamde “Reductie”, waarbij de stad Groningen werd teruggebracht bij de Unie, een verbond van opstandige gewesten tegen keizer Filips II van Spanje. Mogelijk is de schat verstopt in de angstige periode waarin troepen het omringende platteland onveilig maakten voorafgaand aan de Reductie. Vermoedelijk was dat in een keldertje van een huis, dat stond aan de Schipsloot in Loppersum.

De munten zijn op verschillende plaatsen geslagen. Met die informatie zijn toenmalige handelsroutes en -contacten te reconstrueren. Loppersum was via de Schipsloot en de Wijmers verbonden met het Damsterdiep, uitkomend in open zee bij Delfzijl. Via die route kon via de Waddenzee gevaren worden naar de Zuiderzee waar men steden als Kampen kon bereiken. Vanaf de Zuiderzee kon men verder het binnenland in, via Deventer naar Nijmegen en vervolgens Duitsland. Vanaf Delfzijl in noordoostelijke richting was ook scheepvaartverkeer naar Duitsland en zelfs naar Denemarken mogelijk. De goudschat bevat ook een muntje uit laatstgenoemde land.

Dat de schat nog in het keldertje lag betekent de persoon die hem verstopt heeft zijn schat nooit heeft opgehaald. Wellicht is het voor die persoon, mogelijk een rijke katholiek, verkeerd afgelopen in de periode voor de Reductie.

Tekst: Albert Buursma, op basis van een interview met Aldwin Wals door Mathijs Deen

Erfgoedorganisatie: Noordelijk Archeologisch Depot

Andere benamingen: Archeologie

Beschrijvingstitel: Een echte goudschat!

Oneliner / quote: De jongste munt is geslagen in 1592, dat is twee jaar voordat de Spaansgezinde stad Groningen gedwongen protestants werd

Materiaal: Goud

Onderwerp: Archeologie

Fotografie uitsnede: Dirk Fennema

Fotografie: Dirk Fennema